

Huisvesting Bijzonder Doelgroepen in Rotterdam - prioriteit voor eerlijke informatie naar burgers en eerlijke spreiding over de stad

Memo

Aan: leden van de gemeenteraad Rotterdam
Van: B.O.O.G. – Bewoners- en Ontwikkelings Organisatie 's-Gravendijkwal
dd.: 20 januari 2011 (14 december 2010¹)

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hiermee leggen wij u een aantal zaken voor in verband met de gemeenteraadsvergadering van 27 januari 2011, agendapunt Huisvesting Bijzondere Doelgroepen. Dit agendapunt is een aantal keren uitgesteld. Tot onze verbazing gaf de wethouder financiën, bestuur en organisatie, volksgezondheid en maatschappelijke ondersteuning bij de vergadering van 16 december j.l. als argument tegen uitstel aan, dat B&W de voorstellen in het protocol al een jaar uitvoert. Dat is voor de 's-Gravendijkwal in zekere mate het geval, maar neemt niet weg dat wij herhaaldelijk ernstige bezwaren tegen de voorgestelde manier van werken hebben geuit. Die bezwaren geven wij hierbij aan u door.

Waarom deze reactie van B.O.O.G.?

Uit de kaart die voor de raadsvergadering van 27 januari 2011 naar de gemeenteraad is gezonden, blijkt overduidelijk dat op de noordelijke Maasoever een groot concentratiegebied is van huisvesting voor bijzondere doelgroepen, n.l. de wijken Oude Westen (Centrum) en Middelland (Delfshaven). De 's-Gravendijkwal ligt op de grens van die twee gebieden en daarmee dus juist in het hart van die zone. De indicatie voor dit paarse gebied is "ontzien plus". Dat betekent volgens de toelichting die B&W heeft verstuurd: *Donkerrode wijken voldoen aan alle indicatoren zoals boven staan vermeld; Categorie: ontzien plus, hier voor geldt: ontzien voor vestiging nieuwe voorzieningen en verdunning van aantal voorzieningen is een optie als er zich reële mogelijkheden voordoen; Dit geldt voor de volgende wijken: Oude Westen, Oud Charlois, Middelland, Bloemhof, Hillesluis.*

De problemen die de 's-Gravendijkwal heeft met de overmaat aan opvang van daklozen-, verslaafden- en/of crisisopvang is de aanleiding geweest tot de oprichting van B.O.O.G., in 2004. Het verkrijgen van erkenning van de problemen en het zoeken naar oplossingen is voor B.O.O.G. een continue speerpunt naast de overkapping van het verkeersriool en de problemen met de deelgemeentegrens.

Enkele punten uit het protocol

Uit het eveneens voor 27 januari door B&W aangeleverde protocol voor huisvesting van bijzondere doelgroepen in Rotterdam, halen wij een aantal aandachtspunten:

7. Het politieadvies is zwaarwegend maar niet bindend.

Dat verbaast ons. De politie is als geen ander in staat te bezien of een wijk aan haar veiligheidsgrenzen is gekomen, maar toch is de politie niet in staat om vervolgens een stop op verdere negatieve ontwikkelingen te zetten. Zij mag dus blijven handhaven op een situatie die zij niet kan bijsturen. Handhaven betekent extra veel inzet op de 's-Gravendijkwal, die ook nog eens de grens is van 2 politiedistricten en dus 2 wijkteams.

8. In kwetsbare gebieden waar een stadsmarinier werkzaam is, wordt deze betrokken bij overleg over een voornemen om er een voorziening voor bijzondere doelgroepen te realiseren. De directeur Veilig brengt advies uit op basis van informatie van de betreffende stadsmarinier.

¹ Voor de raadsvergadering van 16 december 2010 was een eerdere versie van dit memo naar een aantal raadsleden persoonlijk gestuurd door B.O.O.G.

Een stadsmarinier wordt namens B&W ingezet om de veiligheid van een gebied te bevorderen, weet na enige tijd bijzonder goed wat er speelt, maar kan net als de politie niet sturen als het gaat om vestiging van instellingen die de veiligheid/leefbaarheid in gevaar brengen. Let wel: het gaat hier dus al om kwetsbare gebieden. Dat de stadsmarinier wordt betrokken bij overleg, is een al wel een verbetering t.o.v. de recente jaren waarin in elk geval voor de 's-Gravendijkwal de stadsmariniers net zo verrast werden door nieuwe opvanginitiatieven als de bewoners(organisatie). Maar o.i. zou een stadsmarinier (nogmaals: vertegenwoordiger van B&W) een vestiging moeten kunnen weigeren, net als de politie.

9. Deelgemeenten zijn vrij om ook van andere organisaties advies in te winnen

Deze optie is te vrijblijvend. Wij nemen aan dat hier bedoeld wordt dat een deelgemeente kan besluiten bewonersorganisaties wel/niet te raadplegen. In deze tijd van het aanspreken van burgers op hun verantwoordelijkheid, moeten burgers ook volwassen behandeld worden (zie ook hierna).

10. Gegeven locatiekeuze en draagvlak daarvoor bij initiatiefnemer(s), deelgemeente, politie, diensten en college van B&W, worden binnen ieders respectievelijke bevoegdheden) de benodigde besluiten genomen om het initiatief te kunnen realiseren.

Bizar is dat initiatiefnemers, dus vooral opvangorganisaties die (markt)partij zijn, wèl een cruciale rol spelen bij de beslissing over een vestigingsplek, terwijl de hierboven genoemde "veiligheids"-partijen (politie, stadsmarinier) maar ten dele invloed hebben en burgers die in het gebied hun leven of broodwinning inrichten al helemaal niet. Pas in de volgende fase, protocolpunten 11 e.v., als de implementatie in gang wordt gezet, wordt het benaderen van bewoners een verplichting. Hiermee zou de overheid dus willens en wetens in een protocol opnemen dat zij burgers pas achteraf gaat informeren over een ingrijpende beslissing over hun leefomgeving?

Met de vrijblijvende clausule 9., wentelen de verantwoordelijk wethouder en GGD als verantwoordelijke dienst, de mogelijkheid om burgers tijdig te informeren, af op de deelgemeenten en houden zij een schemergebied in stand. In het geval van de 's-Gravendijkwal betekent dit een extra grote valkuil: twee deelgemeenten met elk een eigen beleid hebben de 's-Gravendijkwal de afgelopen decennia als rafelrandje van hun gebied beschouwd en behandeld. Ook al zijn beide DB's de afgelopen paar jaar wel blijk gaan geven van meer inzicht in de structurele problemen van de 's-Gravendijkwal. Ook de burgemeester is overtuigd van de noodzaak tot ingrijpen op de 's-Gravendijkwal, zoals blijkt uit de begeleidende brief van B&W dd. 6 januari 2010 (8-12-2009) bij het protocol. Maar tot concrete afbouw van de concentratie aan opvangvoorzieningen leidt dat alsmaar niet, terwijl er wel degelijk concrete mogelijkheden zijn.

Integendeel: sinds B.O.O.G. in 2004 de wantoestanden aan de kaak stelde is de opvangsector op de 's-Gravendijkwal zelfs nog gegroeid. Bovendien heeft het jaren geduurd voor de GGD op herhaald verzoek van B.O.O.G. pogingen waagde om de hoeveelheid opgevangen dak-/thuislozen en/of verslaafden exact in kaart te brengen, een project dat nog altijd niet lijkt te zijn afgerond.

Conclusie protocol

De genoemde punten uit het protocol en zeker ook de punten 13 en 14 institutionaliseren stiekemheid. Dat wekt grote irritatie op bij B.O.O.G. Zo kan een stad niet omgaan met burgers. Het is een achterhaalde benaderingswijze, die met name op de 's-Gravendijkwal na bijna 7 jaar pogingen van bewoners tot constructief overleg, niet meer kàn.

Hoe dan wel?

Het NIMBY effect waar de bestuurders en GGD nog steeds voor lijken te vrezen is een achterhaalde drijfveer en kan o.i. het beste bestreden worden door duidelijk aan te geven dat elke Rotterdamse wijk een eerlijke portie bijzondere doelgroepen dient te huisvesten. Onder wethouder Van den Anker is een beweging in gang gezet waarbij daklozen van straat werden gehaald en waarbij evenredige spreiding over de stad werd voorzien. Onder haar opvolgster wethouder Kriens zijn met succes veel daklozen/verslaafden van straat gehaald. Maar het daklozenbeleid van Rotterdam is natuurlijk nooit succesvol afgerond, simpelweg omdat de spreiding van opvang niet is afgerond.

Met de spreidingskaart in de hand is voor iedere burger in één oogopslag te zien waar er opvanginstellingen bij/af moeten. Niet de deelgemeenten alleen, maar de coördinerende centrale

bestuurders en de diensten (GGD) die zij horen aan te sturen, lijken ons verantwoordelijk voor die spreiding en de uitleg aan de Rotterdammers die daar bij hoort.

Wat betekent dit alles concreet voor de 's-Gravendijkwal?

Nu is er jarenlang om hulp gevraagd door bewoners, bij ambtenaren en bij bestuurders. Er zijn sinds 2004 alleen maar falende overleg-/beheersgroepen en actieprogramma's geweest waarbij diverse combi's zijn uitgetoetst van deelgemeenten, diensten, opvanginstellingen, politie, stadsmarinier en wijkpolitie, alles altijd trouw bijgewoond en van input voorzien door bewoners. Het heeft tot erkenning van de structurele problemen geleid, zo blijkt uit de brief die wij van B&W ontvingen en die we hier bij sluiten. Deze meest recente aanpak geeft de bewoners hoop op betere tijden, maar helaas, de aanpak vertraagt weer. B&W wil wel kosten maken voor langdurige extra politie-inzet maar niet voor het verwijderen van opvanginstellingen.

Terzijde: B.O.O.G. vraagt zich af waarom structureel overlastgevendende instellingen moeten worden uitgekocht ipv gedwongen te worden tot vertrek op grond van die overlast, zoals bij horeca wel gebeurt. Een individuele cliënt van een opvanglocatie kan aangepakt worden; de structureel overlastgevendende organisatie of vestiging niet?

B&W zegt dat kansen om af te bouwen benut moeten worden en dat zou dus zeker moeten gelden voor de dubbele paarse zone 's-Gravendijkwal. Maar:

- een al twee jaar leegstaand opvangpand wordt maar niet formeel onttrokken en blijft dus openstaan voor nieuwe invulling door de opvangorganisatie.
- de zware subsidierelatie tussen gemeente en opvanginstellingen wordt niet in stelling gebracht om te reguleren
- de plannen van de stadsmarinier worden niet geconcretiseerd, de inbreng van bewoners niet duidelijk verwerkt, de handelingen van GGD zijn onduidelijk, enzovoorts
- elders in de stad worden wel opvanginstellingen gesloten (Couwenburgh), terwijl de druk op de 's-Gravendijkwal toch erg hoog is. B.O.O.G. vreest ook voor nieuwe toeloop door die sluitingen en vraagt zich af waarom niet begonnen wordt met sluiting van de gebruikersruimte op de 's-Gravendijkwal, de Huyskamer. Wij vrezen ook voor extra druk op de omgeving als de Huyskamer - waar maar maximaal 25 gebruikersspasjes tegelijkertijd voor zijn toegestaan - als (een van de) laatste op de noordelijke maasoever open blijft.

Wat wil B.O.O.G. in overweging geven aan de gemeenteraad?

In algemene zin zou de gemeenteraad zich kunnen afvragen of een protocol als het voorliggende nog wel bij een open, eerlijke en moderne relatie tussen burgers en overheid past.

In specifieke zin zou de gemeenteraad aan het stadsbestuur kunnen vragen:

- de spreiding van bijzondere doelgroepen over de stad aan te pakken als slotfase van het daklozen/verslaafden opvangbeleid,
- te beginnen bij het hardnekkige veiligheidsprobleem van Rotterdam centrum west, rondom de buitenproportionele dagopvang op de 's-Gravendijkwal;
- en met dat begin te voorkomen dat sluiting van gebruikersruimten de druk op de 's-Gravendijkwal extra verhoogt.

Uitnodiging

Tenslotte wil B.O.O.G. bij deze graag leden van de gemeenteraad uitnodigen om in de eerste helft van 2011 een werkbezoek aan de 's-Gravendijkwal te brengen, zodat de situatie ter plaatse uitvoerig en gedocumenteerd kan worden toegelicht en wij u over nog meer complicerende factoren kunnen bijpraten (complexiteit van de deelgemeentegrens, falen van meldsystemen, enzovoorts).

Wij zullen u graag ontvangen.

Met vriendelijke groet,

Jeanne Hogenboom
Voorzitter B.O.O.G.
p/a 's-Gravendijkwal 54
3014 EE Rotterdam

Bijlage: brief van B&W dd. 21 juli 2010 (ref. 478652)

Gemeente Rotterdam

College van Burgemeester en Wethouders

Vereniging B.O.O.G.
T.a.v. Jeanne Hogenboom
's-Gravendijkwal 54
3014 EE Rotterdam

Bezoekadres: Stadhuis Coolingsingel 40
Rotterdam
Postadres: postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: post@stadhuis.rotterdam.nl
Fax: 010-413.02.50
Inlichtingen: Marcel dela Haije
Telefoon: 06 53712693

Ons kenmerk: 478652

Datum: 21 juli 2010

Geachte mevrouw Hogenboom,

Volgens de jaarlijkse Veiligheidsindex concentreert de Rotterdamse drugscene zich op en rond de 's-Gravendijkwal. De straat ligt vlakbij het Centraal Station en in het verlengde van de Maastunnel. Vanaf de eerste helft van de jaren zeventig werd de nabij gelegen West-Kruiskade dé plek in Rotterdam waar verdovende middelen konden worden gekocht. Om diezelfde reden vestigden zich op en rond de 's-Gravendijkwal seksinrichtingen, coffeeshops en ongewenste horeca; met een grote aantrekkingskracht op drugsgebruikers en -aanbieders, prostituees en hun bezoekers.

Vanaf de jaren 80 zijn er juist in dit gebied veel voorzieningen voor maatschappelijke opvang gevestigd om daar 'rondlopende' dak- en thuislozen en verslaafden op te vangen en daarmee hun overlast te verminderen. De opvangvoorzieningen droegen in belangrijke mate bij aan de oplossingen voor het grootstedelijke probleem. In de omgeving van de 's-Gravendijkwal zit echter nog steeds een hardnekkig residu aan drugsoverlast. De leefbaarheid op en rond de 's-Gravendijkwal staat nog steeds onder druk.

In de afgelopen periode is al een aantal maatregelen genomen om de drugsoverlast te verminderen. Zo is er intensief gehandhaafd op straat, is een aantal overlastgevende cafés gesloten en zijn op verschillende plekken camera's geplaatst. Dit bleek echter niet genoeg om de leefbaarheid structureel te verbeteren. Daarom is in opdracht van het college van burgemeester en wethouders de afgelopen maanden samen met u gewerkt aan een aantal oplossingsrichtingen. Die lopen uiteen van het versterken van de woon- en kantoorfunctie van de 's-Gravendijkwal, het verminderen van het aantal bezoekers aan de opvangvoorzieningen tot het aanpakken van overlastgevende personen en horecagelegenheden.

Het college van burgemeester en wethouders heeft hierover recent een besluit genomen. Daarbij is besloten tot een aanpak die bestaat uit een combinatie van maatregelen:

- De woon- en kantoorfunctie van de 's-Gravendijkwal en omgeving wordt versterkt. Dit gebeurt door het beperken en wegbestemmen (bij verhuizing /vertrek) van overlastgevende functies zoals maatschappelijke voorzieningen, horeca, seksinrichtingen en overlastgevende panden;
- Het aantal 'loopbewegingen' van bezoekers naar opvangvoorzieningen wordt verminderd. Dit gebeurt door het aanscherpen van de bestaande beheermaatregelen en het aanpassen van de bedrijfsvoering van de Huiskamer en gebruikersruimte van Bouman GGZ en Dienstencentrum van stichting Ontmoeting;

aanpassen van de bedrijfsvoering van de Huiskamer en gebruikersruimte van Bouman GGZ en Dienstencentrum van stichting Ontmoeting;

- Het aantal overlastgevende personen wordt verminderd door een preventieve en repressieve aanpak;
- Het aantal overlastgevende panden en horeca wordt verminderd door een preventieve en repressieve aanpak;
- Er komt een plan van aanpak om in de komende twee jaar, op basis van vrijwilligheid, te komen tot het terugbrengen van het aantal bezoekers en tot een verdunning van het aantal overlastgevende panden/voorzieningen.

Deze keuze wordt de komende tijd uitgewerkt en in september voorgelegd aan de Stuurgroep Veilig. Vervolgens gaat een projectteam aan de slag om een concreet plan van aanpak te maken. Dat moet eind 2010 gereed zijn. In dat projectteam zijn alle betrokken partijen, zoals bewoners, instellingen en deelgemeenten, vertegenwoordigd.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zie uit naar een vruchtbare samenwerking om de leefbaarheid op en rond de 's-Gravendijkwal te verbeteren.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De Secretaris,

A.H.P. van Gils

De Burgemeester,

i.b.

ing. A. Aboutaleb